

CULTURA ■ VA MORIR A TORTOSA LA DIADA DE SANT JORDI ALS 83 ANYS

L'Ebre reivindica l'obra i la figura del desaparegut poeta Gerard Vergés

El funeral tindrà lloc aquest migdia a la catedral, mentre que la Fira del Llibre Ebrenca ja li prepara un homenatge

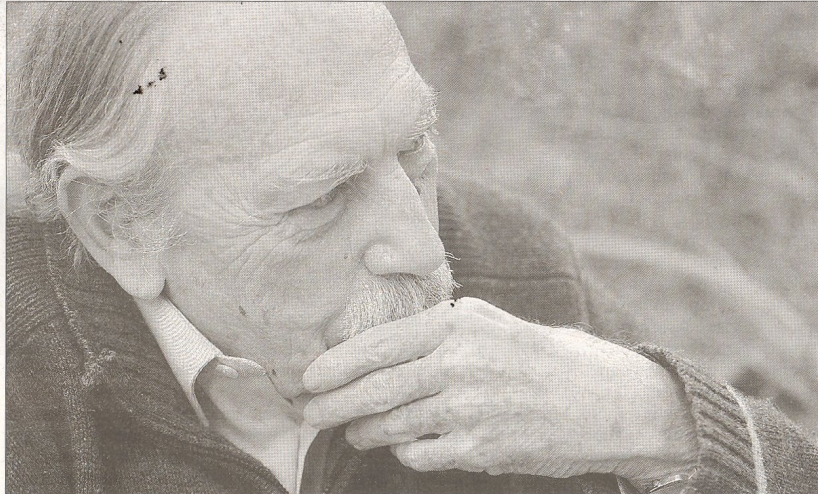
M. MILLAN

La veu de Gerard Vergés es va apagar als 83 anys la diada de Sant Jordi, entre roses i els llibres que tant estimava. Poeta, escriptor, assagista i traductor de l'obra de Shakespeare, l'autor tortosí ha estat una figura de primer ordre en la literatura catalana i tot un referent a les Terres de l'Ebre.

Membre d'una nissaga de farmaceutics de Tortosa que va continuar (li agradava denominar-se apotecari), Vergés va donar sortida als seus primers instints literaris a través de la reconeguda Revista Gèminis, que va fundar amb Jesús Massip als anys cinquanta.

Però l'empenta definitiva com a poeta no la va donar fins anys després, a partir de la dècada dels vuitanta i de forma enlluernadora, amb *L'ombra rogenca de la lloba*, poemari pel qual va rebre el premi Carles Riba el 1981. El seu talent literari va ser reconegut també amb el premi Josep Pla per *Tretze biografies imperfectes* (1986).

Long Play per a una ànima trista (1986), *Llir entre cards* (1988)



Imatge d'arxiu de Gerard Vergés, en una entrevista concedida al 'Diari'. FOTO: JOAN REVILLAS

i la *insostenible lleugeresa del vers* (2002) són també altres dels seus títols, a més de la traducció al català de *Tots els sonets de Shakespeare* (1993).

Com a assagista, va publicar també *El pintor tortosí Antoni Casanova* (1983), *Eros i Art* (1991, premi Josep Vallverdú 1990) i *Alfabets per a adults* (2010).

Va rebre la Creu de Sant Jordi l'any 1997 i la Medalla d'Or de la ciutat de Tortosa el 2009.

Precisament aquesta diada de Sant Jordi havia tornat a ser un dels autors de referència al terri-

tori, amb l'obra *El jardí de les delícies*, amb poemes inspirats per l'obra pictòrica del Bosco.

Poeta de la terra

Vergés es considerava, ans de tot, un poeta de la terra. «Si no hagués nascut aquí, entre aquest paisatge únic, i no parlés tal com parlo, no seria qui sóc», explicava en una entrevista al *Diari* l'any 2006, feta al jardí de la seva casa de la Simpàtica, entre arbres.

Ahir, un cop coneguda la mort del poeta, el món literari, social

i polític de les Terres de l'Ebre i del país va reivindicar la seva obra i la seva figura. El conseller de Cultura, Ferran Mascarell, el va qualificar «un dels millors i més sòlids referents per a la literatura catalana pel conjunt de la seva obra i per la fidelitat a la llengua catalana».

L'arxiver i autor Jesús Massip, amb qui va fundar Gèminis, en va destacar la seva talla literària, així com el compromís amb la cultura i la llengua catalana. Cal recordar que la revista Gèminis va ser la primera a pu-

blicar una esquela en català, des del 1939, amb motiu de la mort de Carles Riba.

Al llarg de la seva vida Vergés va gaudir de molt reconeixement a les Terres de l'Ebre, més que no pas al conjunt de Catalunya. «A la gent de la perifèria del país el reconeixement li arriba tard o no li arriba», comentà ahir Massip. En aquest sentit, l'escriptor i professor Emigdi Subirats, autor d'una biografia sobre Vergés, lamentà també que no es concedís al poeta tortosí el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

«Feia setmanes que estava molt delicat i no ha estat la casualitat sinó la providència que ha volgut que ens deixés el dia de Sant Jordi», va apuntar l'alcalde de Tortosa, Ferran Bel. Partits polítics, entitats, i representants de la cultura ebrenca també van mostrar ahir l'admiració per Vergés i el condol a la família.

Funeral

El funeral de Gerard Vergés tindrà lloc avui al migdia a la catedral de Santa Maria de Tortosa. La Fira del Llibre Ebrenca de Móra d'Ebre ja li prepara un homenatge.

EL VINCLE

'Gerard Vergés en el record', per Ferran Bel, alcalde de Tortosa **P. 37**

Gerard Vergés, dolça remor de l'aigua en el record



EMIGDI SUBIRATS

Escriptor, professor i biògraf de Gerard Vergés

Jo sóc aquell que em dic Gerard Vergés, de culte gest, maneres exquisides, tendresa ufana, i grans coneixements. M'agrada Mozart, Ausiàs sobretot, i el vol dels ibis. El vers és etern.

Havia de ser en la diada de Sant Jordi, carregada de llibres i roses, d'amor i de catalanitat, quan ens deixava Gerard Vergés i Princep, l'home, com Shakespeare, com Cervantes, com Pla. Si el traspàs li havia d'arribar, aquesta era la data, entre un ambient cultural de notable pes i felicitat als rostres.

Xiquet de la guerra, va ser un afortunat en poder rebre una educació amb «cert nivell», condicionada pel moment històric, al col·legi dels Jesuïtes de Sarrià, que va portar-lo a estudiar Farmàcia a la universitat i esdevinir apotecari. No era una vocació que portés molt dintre, sinó que gairebé el cognom imposava. De molt jove va fundar Gèminis (1953-1961), una revista que suposava una mica de claror en un període de gran foscor política i cultural. Una revista referent, cultural, que va publicar la primera necrològica en català de la postguerra, en motiu de la mort del poeta Carles Riba.

L'esclat literari li arriba als anys vuitanta, amb dos guardons de pes: el Carles Riba de poesia i el Josep Pla de

narrativa. Ha rebut en vida altres reconeixements com la Creu de Sant Jordi i diversos homenatges literaris a les Terres de l'Ebre. La seva obra ha estat musicada per Jesús Fusté, Montse Castellà o el grup Xeic's.

Tot i això, i no ens ho podem permetre com a país i com a cultura catalana, Gerard Vergés és el secret més ben guardat de la literatura catalana, Xulio Ricardo Trigo dixit. Estem davant d'un autèntic *number one*. Si parléssim de gastronomia, parlariem de delicatessen. La seva obra és la delícia literària que cal assaborir. Les nostres lletres no es poden permetre l'oblit de grandíssims escriptors com l'amic Vergés. No ens és suficient plorar l'endemà, sinó consolidar un projecte cultural que permeti situar al

seu lloc cadascun dels grans literats d'aquesta terra.

El més gran plaer de la meua tasca literària és haver estat el seu biògraf, haver gaudit d'immensos moments al seu costat, aprenent de la seua saviesa i del seu immens *savoir faire*.

Gerard Vergés és un literat de la ciutat, del riu, ebrenca i català. Format a casa nostra i fora dels grans ambients literaris i culturals urbans barcelonins. És un dels grans entre els grans, que bé mereixia el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes... Parlo d'un gran poeta, parlo - Virgili amic - del nostre delta, dels nostres moixons i les nostres flors, dels nostres versos. Fràgil com el vidre és la memòria, que recordarà un gran literat amb tota l'estima.

Voldria morir lentament com les acàcies que quan arriba abril ja no broten. I va arribar l'abril, amic Gerard, dolça remor de l'aigua en el record.